

Súd: Okresný súd Michalovce
Spisová značka: 2P/189/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7711210094
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 09. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Levkušová
ECLI: ECLI:SK:OSMI:2012:7711210094.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Michalovce vo veci starostlivosti o maloleté deti: J. Q., nar. XX.XX.XXXX, B. Q., nar. XX.X.XXXX a B. Q., nar. XX.X.XXXX zastúpených v konaní kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Michalovciach, deti rodičov matky R. Q., rod. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. X a otca T. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, prechodne N. W. XX, okres A., o návrhu starej matky P. N., rod. W., nar. 01.XX.XXXX, na zverenie maloletých do náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

Zve ru je maloletú J. Q., nar. XX. XX. XXXX, B. Q., nar. XX. XX. XXXX a maloletého B. Q., nar. XX. XX. XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke P. N., rod. W., nar. XX. XX. XXXX, ktorá je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté deti v rovnakom rozsahu, ako ju vykonávajú rodičia. Právo zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok má iba v bežných veciach.

Otec a matka sú povinní prispievať na výživu maloletých, na každého jedného z nich, minimálnym výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na jedno nepľnoleté, nezaopatrované dieťa, vždy do 25-tého dňa v mesiaci vopred k rukám starej matky, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.

O trovách konania súd rozhodne samostatným uznesením, po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

odôvodnenie:

Matka maloletých sa podaným návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 18. 07. 2011 domáhala úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom J., nar. XX. XX. XXXX, B., nar. XX. XX. XXXX a B., nar. XX. XX. XXXX. Konanie sa viedlo pod sp.zn. 2P/189/2011.

Stará matka maloletých detí podala dňa 09. 11. 2011 na tunajší súd návrh na zverenie maloletých detí do jej osobnej starostlivosti. Toto konanie sa viedlo pod sp. zn.: XXP/XXX/XXXX.

Súd tieto konania v zmysle ustanovenia § 112 ods. 1 O. s. p., v záujme hospodárnosti konania spojil na spoločné konanie, keďže konanie sa týka tých istých účastníkov a prejednávané veci skutkovo spolu súvisia, spoločné konanie sa viedlo pod sp. zn.: 2P/189/2011.

Matka súdu uviedla, že s otcom maloletých detí sú stále ešte manželia. V minulosti bol na tunajšom súde podaný návrh na rozvod manželstva, avšak toto konanie bolo z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku zastavené. Do roku 2004 matka maloletých hodnotila ich manželstvo ako dobré, avšak po roku 2004 otec maloletých menil zamestnania, začal požívať vo väčšej miere alkoholické nápoje a prestal rodinu finančne zabezpečovať. Na rodinu a maloletých prispieval veľmi sporadicky. V auguste 2010 zaslal 30,-€

a v októbri 2010 urobil nákup potravín asi za 50,- €. Od novembra 2010 do mája 2011 bol otec maloletých vo výkone trestu odňatia slobody. Po návrate domov sa začal zaujímať o maloletých, avšak v júni 2011 jej oznámil, že odchádza pracovať do ČR, a od tej doby matka spolu s maloletými bývala v spoločnej domácnosti u svojej matky. Matka maloletých toho času žije v Poprade, kde sa snaží vytvoriť si vhodné sociálne podmienky, aby mohla vychovávať svoje maloleté deti sama bez pomoci starej matky. S otcom maloletých detí nie je v žiadnom kontakte. Má vedomosť, že žije niekde v Bratislave, kde pracuje ako kolotočiar. Matka maloletých súhlasí, aby deti boli zverené do starostlivosti starej matky, u ktorej sa deti cítia dobre. Sú tam spokojné a šťastné. Svojej matke, teda starej matke maloletých nemôže, čo sa týka starostlivosti nič vytknúť. Nemá žiaden príjem. Poberá len prídavky na deti vo výške 66,- €, ktoré zasiela starej matke maloletých.

Otec maloletých súdu uviedol, že po výkone trestu odňatia slobody žije u svojich rodičov v N. W., kde spolu obývajú 4-izbový byt vo vlastníctve jeho rodičov. Uviedol, že je zamestnaný ako robotník v Chomutove v ČR s mesačným príjmom 500,- €. V prípade, ak by mu súd zveril deti do osobnej starostlivosti, vrátil by sa na Slovensko. Má za to, že o deti by sa vedel riadne postarať.

Stará matka maloletých detí súdu uviedla, že po návrate otca maloletých z výkonu trestu odňatia slobody, sa jej dcéra - matka maloletých psychicky zrútila a bola hospitalizovaná na psychiatrii. Bolo to na ňu veľa. Bola bez finančných prostriedkov a nezvládala starostlivosť o maloletých, preto jej navrhla, aby prišla bývať s maloletými k nej, kde by jej spolu s manželom pomohli s výchovou a starostlivosťou. Spočiatku dcéra bývala spolu s nimi v ich rodinnom dome. Na čas si našla prácu, avšak situácia sa zmenila od júla 2011, odkedy deti sú maloleté u starej matky a matka z domácnosti odišla. Jej dcéra sa o deti momentálne nedokáže postarať. Nemá vytvorené vhodné podmienky. Nemá vyriešenú bytovú situáciu a nemá prácu. Avšak je názoru, že deti potrebujú matku, a ak by si matka maloletých túto situáciu do budúcnosti vyriešila, nebránila by tomu, aby maloleté deti boli u nej. Ďalej súdu uviedla, že matka maloletých detí má poruchy správania od roku 2010 doposiaľ, je opakovane hospitalizovaná na Psychiatrickej klinike v Michalovciach. Podľa názoru starej matky nedokáže momentálne sama zabezpečiť potreby maloletých detí. V minulosti opakovane matka maloletých na ňu zaútočila, pričom bola kontaktovaná aj polícia. Ďalej uviedla, že sa v minulosti obávala o svoj život a zdravie maloletých detí, nakoľko ich vlastná matka verbálne napádala, vyhrážala sa fyzickým napadnutím.

Kolízny opatrovník navrhol zveriť maloletých do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky a určiť výživné v minimálnom rozsahu vzhľadom k príjmu rodičov.

Súd sa oboznámil so správou o šetrení pomerov u matky maloletých zo dňa 30.08.2011, z ktorej je zrejmé, že matka s maloletými býva v spoločnej domácnosti s jej rodičmi. V rodinnom dome majú k dispozícii horné poschodie domu, ktoré pozostáva z troch izieb, ktoré sú zariadené starším nábytkom. Hygiena bývania je na veľmi dobrej úrovni. Matka maloletých prispieva na domácnosť sumou 50 €. Otec matky pracuje a matka poberá invalidný dôchodok. Rodinu vedie vedú v evidencii od novembra 2011, kedy rodičia matky maloletých detí podali trestné oznámenie, z dôvodu nestarostlivosti o maloletých. Matka maloletých podala trestné oznámenie na otca maloletých, že ju ohrozoval nožom. Matka maloletých dňa 25.10.2010 podala návrh na rozvod manželstva. Okresný súd v Michalovciach pod sp.zn. 16C/142/2010 konanie zastavil, z dôvodu, že matka maloletých nezaplatila súdny poplatok. Matka maloletých detí sa dňa 17.08.2011 zamestnala v ČR, so svojou matkou sa dohodla, že počas jej neprítomnosti sa o jej maloleté deti postará ona. Matka maloletých poberá dávku v hmotnej núdzi vo výške 140,30 € a prídavky na deti vo výške 66,03 €. Maloletá J. je žiačkou 4.ročníka ZŠ, maloletá B. navštevuje prvý ročník ZŠ a maloletý B. navštevuje Materskú školu v C. N. M.. Náklady na výživu a starostlivosť o maloleté deti sú bežné, ako na deti v ich veku.

Z rozhodnutia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Michalovce vyplýva, že matka maloletých poberá dávku v hmotnej núdzi vo výške 174,99 € mesačne.

Uznesením Okresného súdu Michalovce, sp.zn. XXP/XXX/XXXX zo dňa 19.12.2011 boli maloleté deti J. Q., nar. XX.XX.XXXX, B. Q., nar. XX.X.XXXX a B. Q., nar. XX.X.XXXX predbežne zverení do dočasnej

osobnej náhradnej starostlivosti starej matky P. N., nar. X.X.XXXX, bytom C. 5. C. uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 02.02.2012.

Znalec z odboru psychológie v závere znaleckého posudku uviedol, že na základe komplexných vyšetrení je potrebné konštatovať, že u otca maloletých ide o disociálnu poruchu osobnosti s nedostatočným zastúpených tzv. vyšších citov a empatických schopností s intelektom v pásme mentálnej subnormy a skresleným sebahodnotením, rovnako u matky ide o zmiešanú poruchu osobnosti s nedostatočným zastúpeným tzv. vyšších citov a empatických schopností s intelektom v pásme priemeru. Jej sebahodnoteniu dominuje skresľujúca snaha popierať emočné problémy a imponovať lepších dojmom, pričom u starej matky maloletých ide o diferencovanú osobnosť bez klinicky významnej psychopatológie s vyváženým emočným profilom a veľmi dobre rozvinutým okruhom tzv. vyšších citov, intaktným intelektom a sebahodnotením bez skreslenia.

Na otázku súdu, či obaja rodičia sú emocionálne a psychicky zrelí na výkon rodičovských práv a povinností, znalec uviedol, že u otca a matky boli zistené skôr znaky celkovej emočnej a psychickej nezrelosti, nevhodnosti pre interakciu s maloleťším dieťaťom. Navyše u oboch ide o poruchy osobnosti, čo treba z pedopsychologického hľadiska považovať za indikátory emočnej aj psychickej nezrelosti na výkon rodičovských práv a povinností. U oboch rodičov boli zistené symptómy porúch osobnosti, ktoré predstavujú z pohľadu maloletých detí rizikový faktor ich ďalšieho psychického rastu a zrenia, čiže ani jeden z rodičov nemá vhodné predpoklady pre výkon rodičovských práv a povinností. Naopak stará matka maloletých s poukazom na jej emočný a osobnostný profil je plne kompatibilná s potrebami maloletých detí. Aj zo strany maloletých detí sú ich emočné postoje k nej presvedčivo kladne sýtené, takže vzhľadom k problematickým, psychologickým vlastnostiam otca a matky a zohľadniac kvality osobnostnej štruktúry starej matky možno z pedopsychologického hľadiska považovať za najviac vhodnú pre zverenie maloletých do jej výchovy a osobnej starostlivosti.

Z potvrdenia Sociálnej poisťovne zo dňa 9.12.2010 vyplýva, že stará matka poberá invalidný dôchodok vo výške 146,80 €. Manžel starej matky, Q. N. je zamestnaný v B. V. od 24.8.2001 doposiaľ, s mesačným príjmom vo výške 542,80 €.

Z referátu poradensko psychologických služieb pri ÚPSVaR Michalovce vyplýva, že na základe orientačného psychologického vyšetrenia je osobnosť starej matky ako uchádzačky o náhradnú osobnú starostlivosť bez psychopatologických črt, ktoré by znemožňovali kvalitný výkon náhradnej osobnej starostlivosti. Medzi maloleťšími a starou matkou je vytvorená silná citová väzba. Pokiaľ matka maloletých bude viesť neusporiadaný život a nepreukáže, že žije zdravým životným štýlom, ktorý by zabezpečil deťom vhodné podmienky pre ich optimálny rozvoj, je podľa názoru referátu najoptimálnejšie zverenie maloletých do starostlivosti starej matky.

Podľa § 31 ods.2 Zákona o rodine, žiadny z rodičov nemôže zastupovať svoje maloleťšie dieťa ak ide o právne úkony pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloleťším dieťaťom alebo medzi maloleťšími deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom. V takom prípade súd ustanoví maloleťšiemu dieťaťu opatrovníka, ktorý ho bude v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať.

Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine ak to vyžaduje záujem maloleťšieho dieťaťa, môže súd zveriť maloleťšie dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej môže byť maloleťšie dieťa takto zverené, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloleťšieho dieťaťa.

Podľa § 45 ods. 2 Zákona o rodine pri zverení maloleťšieho dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloleťšieho dieťaťa, ak spĺňa stanovené predpoklady.

Podľa § 45 ods. 3 Zákona o rodine v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

Podľa § 45 ods. 8 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné, rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby výživné poukazovali osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti.

Podľa ust. § 62 ods.1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým nie sú deti schopné samé sa živiť.

Podľa ust. § 62 ods.2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa ust. § 62 ods.3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa ust. § 62 ods.4 Zákona o rodine, pri určení výživného súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť o domácnosť.

Podľa ust. § 62 ods.5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností, majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa ust. § 63 ods. 3 Zákona o rodine, ak to majetkové pomery povinného rodiča dovoľujú, za odôvodnenej potreby dieťaťa možno považovať aj tvorbu úspor. V takomto prípade súd uvedie pri určení výživného sumu výživného, ktorá je určená na tvorbu úspor a uloží povinnému rodičovi, aby túto sumu poukazoval na osobitný účet maloletého dieťaťa, ktorý v prospech neho zriadi rodič, ktorému bolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Na nakladanie s prostriedkami na účte maloletého dieťaťa je potrebný súhlas súdu.

Podľa ust. § 65 ods.1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

Podľa ust. § 65 ods.2 Zákona o rodine, súd postupuje rovnako aj v prípade, ak rodičia spolu žijú, ale jeden z nich svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu dobrovoľne neplní.

Podľa ust. § 75 ods.1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopností, možností, majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu, rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 76 ods.1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

Podľa § 132 O.s.p. dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti.

Súd vykonal dokazovanie v zmysle vyššie uvedených ustanovení, na základe ktorého rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovvej časti tohto rozsudku.

Zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky je v danej situácii v ich prospech. Šetrením neboli zistené žiadne nedostatky v starostlivosti a vo výchove na strane starej matky. U starej matky majú maloletí vytvorené všetky podmienky pre ich výchovu, starostlivosť a stará matka je schopná zabezpečiť ich zdravý vývoj aj do budúcnosti. Zároveň súd vymedzil rozsah práv a povinností tak, že stará matka bude oprávnená maloletých vychovávať, zastupovať, spravovať ich veci namiesto rodičov v bežných veciach. Ani jeden z rodičov maloletých detí nemá momentálne vytvorené vhodné podmienky potrebné k starostlivosti o tri maloleté deti. Obaja sú nezamestnaní, bez príjmu, a ani jeden z rodičov nemá vyriešenú bytovú otázku.

Vzhľadom k finančnej situácii na strane rodičov maloletých, súd určil výživné podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, a to v minimálnom rozsahu, a to vo výške 30 % zo sumy životného minima na jedno nezaopatrené neploleté dieťa. Toto stanovené výživné sú otec a matka povinní každý jeden hradiť bez ohľadu na svoje majetkové a finančné pomery.

O trovách konania v zmysle § 151 ods.3 O.s.p., súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Košiciach v 3. exemplároch. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O. s. p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny, a čoho sa odvolateľ domáha.(§ 205 ods. 1 O. s. p.)

Odvolanie proti rozhodnutiu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť iba niektorým z dôvodov uvedených v § 205 ods. 2 písm. a/ až f/ O. s. p.:

a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods.1,

b/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c/ súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d/ súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e/ doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f/ rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.